

Warszawa, 02.03.2022

Recenzja

dorobku dr Lucasa B. Mazura w postępowaniu habilitacyjnym

oraz ocena, czy spełnia on kryteria określone w

art. 219 *Ustawy z dn. 20 lipca 2018 r. Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce*

1. Informacje wstępne o habilitancie i przedłożonym do oceny dziele habilitacyjnym

Habilitant

Pan dr Lucas B. Mazur jest absolwentem B.A. na University of Pittsburgh, USA (2000, w zakresie Philosophy / Religious Studies, Russian and Eastern European Studies Minor) oraz studiów magisterskich z socjologii na Uniwersytecie Jagiellońskim (2004) i w New School for Social Research w Nowym Jorku, USA (2010, w zakresie Cognitive, Social & Developmental Psychology). Doktorat zrobił w 2015 roku na Clark University (Worcester, Massachusetts, USA) z zakresu psychologii społecznej (Praca pt. *Polish-Ukrainian Relations in the Shadow of Soviet Victimization*), a następnie nostryfikował doktorat na Uniwersytecie Jagiellońskim (2016).

Habilitant pracuje na stanowisku adiunkta w Instytucie Pedagogiki UJ od 2019 r. do chwili obecnej, a w latach 2017-2019 pracował na stanowisku asystenta w tym samym instytucie. W latach 2015-2017 współpracował także z Centrum Badań nad Historią Idei Wydziału Filozoficznego Uniwersytetu Jagiellońskiego. Prowadził także kursy w języku angielskim na Sigmund Freud University w Berlinie i w Wiedniu, oraz na Uniwersytecie Warszawskim.

Tym samym należy stwierdzić, że **warunki formalne** określone w art. 219 ust. 1 *Ustawy z dn. 20 lipca 2018 r. Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce* **zostały spełnione** – habilitant posiada stopień doktora oraz wykazał się aktywnością naukową w więcej niż jednej uczelni. W recenzji ocenię, czy zgłoszone osiągnięcie stanowi *znaczný wkład* w rozwój psychologii, a aktywność naukowa jest *istotna* (zgodnie z – odpowiednio – pkt 2 i 3 ust. 1 art. 219 *Ustawy z dn. 20 lipca 2018 r. Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce*).

Material przedłożony do oceny

Formułując niniejszą recenzję i ocenę oparłam się na materiałach przekazanych przez Wydział Filozoficzny Uniwersytetu Jagiellońskiego w Krakowie. W szczególności były to:

- (1.) Wykaz osiągnięć naukowych stanowiących znaczny wkład w rozwój psychologii,
- (2.) Autoreferat,
- (3.) Zestaw 13 artykułów składających się na osiągnięcie naukowe oraz wybranych pozostałych artykułów Habilitanta,

Nie przedłożono zestawu oświadczeń o wkładzie współautorów w zgłoszone publikacje, jednak tylko 4 z nich są współautorskie, a w 9 habilitant jest jedynym autorem.

Osiągnięcie

Jako osiągnięcie naukowe, o którym mówi art. 219 ust. 1 pkt 2 *Ustawy z dn. 20 lipca 2018 r. Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce*, dr Lucas B. Mazur przedstawił cykl 13 publikacji powiązanych tematycznie pt. „*Below the surface of conflict, consensus, and culture. Interdisciplinary research in social and cultural psychology.*” („*Poniżej powierzchni konfliktu, konsensusu i kultury. Badania interdyscyplinarne w psychologii społecznej i kulturowej*”).

W skład cyklu wchodzi następujące artykuły:

(1) Mazur, L. B. (2021). Where the violence happened matters. Geopolitical framing and assessments of collective responsibility for historical violence. *Political Geography*. doi: 10.1016/j.polgeo.2020.102312

[Dalej na określenie tego artykułu będę posługiwała się skrótem **PoliticalGeo-1**]

(2) Mazur, L. B. & Sztuka, M. (2021). Hidden harmony. Converging interests in the development of prison reform. *Theoretical Criminology*, 25(1), 149-168. doi: 10.1177/1362480619875732

[Dalej na określenie tego artykułu będę posługiwała się skrótem **Criminol**]

(3) Kostkiewicz, J. & Mazur, L. B. (2021). Nazism and religion. Polish Catholic concerns regarding the rise of National Socialism in Germany. *European History Quarterly*, 51(2), 214-238. [Dalej na określenie tego artykułu będę posługiwała się skrótem **NatSoc**]

(4) Mazur, L. B. (2020). In dialogue with nature. The centrifugal and centripetal voices of

historic trees. *Culture & Psychology*, 26(4), 879-893. doi:

10.1177/1354067X20936914

[Dalej na określenie tego artykułu będę posługiwała się skrótem **Trees**]

(5) Mazur, L. B. & Gormsen, E. (2020). Disgust sensitivity and support for organ donation.

Time to take disgust seriously. *Journal of General Internal Medicine*, 35(8), 2347-

51. doi: 10.1007/s11606-020-05734-0

[Dalej na określenie tego artykułu będę posługiwała się skrótem **OrganDon**]

(6) Mazur, L. B. (2019). The semiotic multistability of time. Literature as a window onto a classic challenge in psychology. *Theory & Psychology*, 29(3), 358-376. doi:

10.1177/0959354319848496

[Dalej na określenie tego artykułu będę posługiwała się skrótem **Time**]

(7) Mazur, L. B. (2018). Meaningful links between physical stimuli and illness: Semiotic mediation in experiences of “catching the wolf” and “avoiding drafts”. *Culture & Psychology*, 24(2), 174-189. doi: 10.1177/1354067X17713929

[Dalej na określenie tego artykułu będę posługiwała się skrótem **CatchWolf**]

(8) Mazur, L. B. (2018). Searching for the sense of suffering. Looking through the lens of enchanted and disenchanted worldviews. In S. G. Brown & L. Tateo (eds.), *The method of imagination* (117-130). Charlotte, NC: Information Age Publishing.

[Dalej na określenie tego artykułu będę posługiwała się skrótem **Enchanted**]

(9) Mazur, L. B. (2017). Essentialist thinking underlying definitions of genocide. *Genocide Studies International*, 11(1), 132-149. doi: 10.3138/gsi.11.1.06

[Dalej na określenie tego artykułu będę posługiwała się skrótem **Genocide-1**]

(10) Mazur, L. B., & Vollhardt, J. R. (2016). The prototypicality of genocide. *Analyses of Social Issues and Public Policy*, 16(1), 290-320. doi: 10.1111/asap.12099

[Dalej na określenie tego artykułu będę posługiwała się skrótem **Genocide-2**]

(11) Mazur, L. B. (2016). Where were the concentration camps? The porous border between geography and responsibility. *Psychology & Society*, 8(2), 27-48.

[Dalej na określenie tego artykułu będę posługiwała się skrótem **PoliticalGeo-2**]

(12) Mazur, L. B. (2016). Where collective and individual identities intertwine are we to tighten or loosen the knot? A challenge for teaching Polish history related to World

War Two, in E. Bujwid-Kurek & W. Kasprowski (Eds.) *III Rzeczpospolita 1990-*

2016 – opinie, dylematy, kontrowersje [*The Third Republic 1990-2016 – Opinions, Dilemmas, Controversies*] (pp. 251-274). Krakow, Poland: Libron – Filip Lohner.

[Dalej na określenie tego artykułu będę posługiwała się skrótem **Teaching**]

(13) Mazur, L. B. (2015). Prejudice reduction and collective action: A conflict or confluence of interests? *Journal of Social and Political Psychology*, 3(2), 291-308.

doi: 10.5964/jspp.v3i2.324 [Dalej na określenie tego artykułu będę posługiwała się skrótem **CollAct**]

2. RECENZJA I OCENA OSIĄGNIĘCIA NAUKOWEGO

o którym mówi art. 219 ust. 1 pkt 2 *Ustawy z dn. 20 lipca 2018 r. Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce*

Na przedstawione osiągnięcie habilitacyjne pt. „*Below the surface of conflict, consensus, and culture. Interdisciplinary research in social and cultural psychology.*” („*Poniżej powierzchni konfliktu, konsensusu i kultury. Badania interdyscyplinarne w psychologii społecznej i kulturowej*”) składa się 11 artykułów i 2 rozdziały. W 12 z 13 tekstów habilitant jest pierwszym autorem. Większość artykułów w cyklu została opublikowana w czasopismach z listy JCR, z *Impact Factor*.

ISTOTA CYKLU ORAZ TEORETYCZNA I SPOŁECZNA WAGA TEMATYKI

Przedstawione do oceny dzieło habilitacyjne uważam za wartościowe i ważne naukowo.

Habilitant podnosi niezwykle ważne społecznie tematy takie jak rozumienie ludobójstwa, znaczenie politycznego i geograficznego kontekstu wojennych zbrodni dla przypisywania winy sprawcom i ofiarom, przypisywanie znaczenia cierpieniu, nieoczywiste związki między redukcją uprzedzeń a działaniami zbiorowymi, stosunek do dawstwa organów, czy wpływ kontekstu kulturowego na rozumienie przyczyn choroby. Poniżej omówię dokładniej wątki poruszane przez dr Lucasa B. Mazura artykułach wskazanych jako cykl. W kolejnej części recenzji odniosę się do oceny na ile ten cykl jest spójny.

Wysoko oceniam prezentowane przez autora analizy pojęcia ludobójstwa (artykuły *Genocide-1* i *2*); pojęcia, którego definicja jest według autora trudna w interpretacji. W pierwszym z artykułów, przeglądowym, autor pokazuje różne podejścia do definiowania tego pojęcia, a także, moim zdaniem bardzo słusznie, zwraca uwagę na wagę uwzględniania

zmieniającego się kontekstu, w którym taka skrajna przemoc się wydarza. W drugim z nich, w serii badań empirycznych autor wraz ze współpracowniczką analizuje prototypową strukturę pojęcia, jego centralne i peryferyczne właściwości, to jak wpływają one na jego przetwarzanie oraz na skłonność odbiorców do interwencji. Wyniki tej dobrze poprowadzonej serii badań oceniam jako niezwykle ważne, gdyż w dzisiejszym świecie ludobójstwo niestety wciąż się zdarza, a, jak wspomina sam autor, to których właściwości użyjemy do opisu konkretnego przypadku ludobójstwa wpływa na to jak zostanie ono zaklasyfikowane (czy w ogóle zostanie zaklasyfikowane jako ludobójstwo) i czy odbiorcy, np. społeczność międzynarodowa, uzna, że należy interweniować. Artykuł ten zasługuje na szczególną uwagę także dlatego, że autorzy pokazują w nim swoją biegłość w stosowaniu różnych metod badawczych, od metod jakościowych po eksperymenty.

Kolejny niezwykle ważny wątek podejmowany przez habilitanta w dwu artykułach, to rola tzw. politycznej geografii (artykuły *PoliticalGeo-1 i 2*). W jednym z nich Habilitant udowadnia empirycznie, że to jak rozumiany jest kontekst, w którym przemoc się wydarzyła, ma kluczowe znaczenie dla stosunku do sprawców i ofiar. W serii ważnych eksperymentów wykazuje, że to jak określimy miejsce gdzie wydarzyły się zbrodnie wojenne przyczynia się do różnic w ocenie winy sprawców i ofiar, a może nawet prowadzić do obwiniania ofiar. Co istotne, eksperymenty dotyczyły różnych konfliktów i zaangażowanych w nie krajów, co pozwala na swobodniejsze uogólnianie wniosków. Artykuły te, a także kolejny (artykuł *Teach*) pokazują też wagę nauczania historii o tych wydarzeniach w sposób, który pokaże cały ich kontekst i nie będzie nasilać zniekształceń ani powodować przekłamań. Opisane eksperymenty stanowią też ważny głos w dyskursie publicznym o szkodliwości stosowania określenia “polskie obozy koncentracyjne” (a więc używania prostego, lecz nieadekwatnego kryterium geograficznego) dostarczając bezpośredniej naukowej odpowiedzi na pytanie o konsekwencje takiego postępowania (np przez polityków czy media w różnych krajach).

Empiryczny jest także artykuł na temat stosunku do dawstwa organów w Niemczech (artykuł *OrganDon*). Habilitant pokazuje rolę obrzydzenia w kształtowaniu tych postaw; emocji często niedocenianej i odrzucanej jako “niepoważna” (“silly” str. 2347). Wyniki tego ważnego badania ujawniły, że obrzydzenie było najbardziej znaczącym predyktorem stosunku do dawstwa organów istotnie je obniżając, niezależnie od roli dotychczas znanych predyktorów tych postaw:

zaufania, lęku i wiedzy (której rola okazała się tracić znaczenie po wprowadzeniu pozostałych zmiennych).

Za istotny uznaję także artykuł o nieoczywistych związkach między redukcją uprzedzeń a działaniami zbiorowymi (*CollAct*). Wychodząc od rosnącej liczby dowodów na to, że redukcja uprzedzeń wobec jakiejś grupy może “niechcący” prowadzić do negatywnych dla niej konsekwencji i że lepsze jest nastawienie na działanie zbiorowe, habilitant zwraca uwagę na to, że są grupy które nie wpisują się w ten wzór. Dowodzi, że są grupy, którym te same rekomendacje, które pomogą innym grupom, mogą przysporzyć szkód. Autor zwraca też uwagę na istotny problem “wtłaczania” ludzi na siłę w narzucone (np. przez procedury biurokratyczne) kategorie, np. rasowe, podczas gdy można spojrzeć na społeczne identyfikacje tak jak proponuje to perceptualizm: jak na plastyczne, zależne od kontekstu procesy dialogowe. W mojej opinii słuszne także było podkreślanie przez autora faktu, że jednocześnie możemy mieć wiele społecznych identyfikacji, które się na siebie nakładają (intersectionality). To zagadnienie rzeczywiście rzadko (choć coraz częściej) jest badane w psychologii społecznej. Ucieszyło mnie też, że autor podkreślił fakt, o którym zapominają czasem naukowcy pracujący nad redukcją uprzedzeń, że kategorie “rasy” są konstruktami społecznymi, co zostało uznane oficjalnie przez UNESCO już w roku 1952, a “rasa” nazywana jest wprost “pojęciem pseudo-naukowym” (Quraishi & Philburn, 2015, p. 122). Myślę, że wciąż za mało o tym mówimy, dlatego cieszy mnie podnoszenie tego wątku przez habilitanta.

W kolejnym interesującym artykule (*CatchWolf*) habilitant pokazuje rolę kontekstu kulturowego w rozumieniu przyczyn choroby. Na przykładzie “łapania wilka” i “unikania przeciągów” autor analizuje proces nadawania znaczenia, w którym dzielenie kodów kulturowych umożliwia porozumiewanie się członków danej kultury między sobą. Okazuje się, że idea, iż siedząc na zimnych kamieniach można nabawić się zapalenia pęcherza, jest znana w Polsce, ale w USA już nie. W badaniu opisywanym w tym artykule zwraca jednak uwagę mała liczba osób badanych (po 10 osób w Polsce i w USA) i mała ich reprezentatywność (duże miasta), jednak, jako że jest to badanie jakościowe, ograniczenia te są dopuszczalne. Ciekawa byłaby kontynuacja tych badań na większych grupach.

Warto w tym miejscu zaznaczyć, że opisane wyżej analizy i badania habilitanta niosą ważne implikacje praktyczne; dzieje się tak w przypadku artykułów o pojęciu ludobójstwa, tzw. politycznej geografii, działań zbiorowych, badań nad stosunkiem do dawstwa organów, roli

kultury w rozumieniu choroby, czy w artykule o tym jak ograniczać zniekształcenia i przekłamania w nauczaniu historii.

Ciekawa jest także analiza roli dwu drzew-pomników pamięci (artykuł *Trees*), które według habilitanta w odmienny sposób skłaniają ludzi do dialogu (*“which pulls us apart and recognizes the uniqueness of the individual (the intrinsic, centrifugal voice), and that which expands us beyond ourselves and that builds bridges across our divisions (the extrinsic, centripetal voice)”* str. 879). Wiąz z muzeum na Pawiaku (Warszawa, Polska) jest według autora “głosem świadka”, głosem tragicznych i okrutnych czasów więzienia podczas drugiej wojny światowej, który “przypomina o cierpieniu konkretnych ludzi w konkretnym czasie i miejscu”. Z drugiej strony opisuje wiąz z Basking Ridge (New Jersey, USA), który również był świadkiem dziejącej się obok niego historii i to przez ponad 600 lat, ale świadkiem raczej upływu czasu i wielu różnych wydarzeń (od pozytywnych do negatywnych). Artykuł ciekawie analizuje odmienną rolę jaką drzewa te pełnią, według habilitanta, dla odwiedzających je ludzi: w przypadku drzewa na Pawiaku - unikalną i indywidualną, a tego w USA - uniwersalną i łączącą. Sądzę jednak, że wątków uniwersalnych można dopatrzyć się w obu - według mnie to zależy od odbiorcy (np. cierpienie jakiego doświadczyli więźniowie Pawiaka może być postrzegane jako uniwersalny głos przeciw wojnie). Na marginesie, chciałabym tu zwrócić uwagę na pewną niespójność: autor wielokrotnie wypowiada się przeciw antropomorfizacji natury (w tym przypadku drzew), jednak wydaje się, że sam wielokrotnie takiej antropomorfizacji dokonuje mówiąc o głosach natury (*“The text explores how we can meaningfully engage with individual non-human voices from nature.”* str. 879), choć w innym miejscu podkreśla, że to dialogizm (*“From the point of view of dialogism, the oak is not a symbol but an other; it is an extrinsic dialogue partner that continues to speak to our ear in its centripetal voice even as our eyes and thoughts may wander far afield.”* str. 887), pozostawiając czytelnika z niejasnością co do opinii autora w kwestii antropomorfizacji natury.

Interesujący jest także artykuł o nadawaniu sensu cierpieniu (artykuł *Enchanted*), który pokazuje jak te same wydarzenia (I wojna światowa) mogą być różnie interpretowane (w krajach anglo- i niemiecko-języcznych jako bezsensowne cierpienie vs. Polska Chrystusem Narodów i odzyskanie niepodległości). Dla mnie, w kontekście moich zainteresowań badawczych, dodatkowo szczególnie interesujące było wskazanie przez autora wątków uniwersalistycznych i

postulatów de-nacjonalizacji obecnych w pracach Wacława Mileskiego, głoszącego idee zjednoczenia całej ludzkości w kontekście polskiego mesjanizmu.

Kolejny z artykułów (*Time*) dotyczy różnych sposobów opisywania i postrzegania czasu (kairic time and prophetic time) i tego, że tak jak w Gestalt, nie da się tych perspektyw doświadczać jednocześnie. Opisuje oba te rodzaje czasu na przykładzie dwu wielkich powieści: *A Christmas Carol* (1843) Dickensa i *The Great Divorce* (1946) Lewisa, pokazując ich właściwości, które mogą mieć odmienne psychologiczne konsekwencje. Autor analizuje dwa odmienne wzorce myślenia o biegu naszego życia i cierpieniu oraz szansach odkupienia w nim obecnym. Jest to artykuł bardzo ciekawy, jednak bardziej z pogranicza filozofii i literatury, z pewną domieszką psychologii.

Następny z artykułów (artykuł *Criminol*), będący na pograniczu historii, pedagogiki i psychologii, dotyczy powojennej reformy więziennictwa i różnego do niej podejścia w Polsce (nastawienie na resocjalizację) i krajach zachodnich (nastawienie na karanie). Interesujące są tu wątki historycznych przyczyn takiego stanu rzeczy, jednak znów jest to artykuł głównie historyczno-pedagogiczny, z pewną domieszką psychologii.

Ostatni z artykułów (artykuł *NatSoc*) analizujący krytyczne opinie polskich katolickich filozofów, socjologów i pedagogów wobec narodowego socjalizmu w czasie II Rzeczypospolitej wydaje się już przede wszystkim historyczny, a jego miejsce w cyklu - wątpliwe.

SPÓJNOŚĆ CYKLU

Przedstawione do oceny dzieło habilitacyjne pt. „*Below the surface of conflict, consensus, and culture. Interdisciplinary research in social and cultural psychology.*” („*Poniżej powierzchni konfliktu, konsensusu i kultury. Badania interdyscyplinarne w psychologii społecznej i kulturowej*”) jest bardzo heterogeniczne, gdyż stanowi dorobek na pograniczu psychologii społecznej, psychologii kulturowej, filozofii, literatury, historii i geografii. Tematyka podejmowana przez Habilitanta jest niezwykle szeroka: od stosunku do dawstwa organów, reformy więziennictwa, omówienia przypadku dwóch drzew - pomników historii, przedstawienia czasu w dwu dziełach literackich, związków literatury i psychologii, poprzez znaczenie miejsca i kultury w interpretacji historii i przemocy, do analizy zagadnień ludobójstwa i holokaustu, redukcji uprzedzeń i działań zbiorowych.

Przedstawione do oceny dzieło habilitacyjne jest heterogeniczne także pod względem stosowanych metod, co należy zaliczyć na plus: od analiz teoretycznych i analiz wytworów (np. dzieł literackich), poprzez badania jakościowe (różnego rodzaju) i ilościowe, w tym eksperymenty.

Przedstawiony do oceny cykl artykułów przez swoją interdyscyplinarność jest też ciekawy i bogaty informacyjnie, pokazując dużą erudycję autora. Warto podkreślić, że habilitant korzysta nie tylko z najnowszej literatury, ale często sięga też po starsze pozycje, co jest godne pochwały.

Jednocześnie habilitant stara się wykazać, że przedstawione dzieło habilitacyjne jest spójne w tym sensie, że wszystkie te artykuły w jakiejś mierze podejmują tematykę cierpienia: “the work presented below uses the lenses of social and cultural psychology to examine how we relate to human suffering” (autoreferat, str. 5 i potem też np. str. 11). Wydaje się, że takie przedstawienie tematu jest jednak nieco na wyrost. Podczas gdy w pełni zgadzam się z autorem co do wagi interdyscyplinarności, niektóre teksty z trudem da się podciągnąć pod przedstawione ujęcie tematu “o cierpieniu” (np. *NatSoc* czy *Criminol*). W mojej opinii, do tej całości nie bardzo pasuje artykuł historyczny o krytycznych opiniach polskich katolickich filozofów, socjologów i pedagogów wobec narodowego socjalizmu w czasie II Rzeczypospolitej (artykuł *NatSoc*). Podobne odczucia mam wobec artykułu o reformie więziennictwa (artykuł *Criminol*). Myślę, że zaprezentowane dzieło w postaci cyklu artykułów byłoby bardziej spójne i mocniejsze bez tych dwu tekstów. Nieco spójniej ten cykl wygląda, gdy spojrzeć na niego z perspektywy konfliktu i konsensusu (jak w tytule dzieła), jednak wciąż uważam, że spójność ta byłaby lepsza bez części artykułów.

KONKLUZJA

Artykuły przedstawione przez dr. Lucasa B. Mazura jako dzieło habilitacyjne różnią się tym, na ile pasują do deklarowanego przez niego cyklu tematycznego, jednak w mojej opinii tych spójnych, dotyczących cierpienia, jest wystarczająco dużo by uznać, że habilitant przedstawił cykl artykułów. Cykl składa się ze słabszych i mocniejszych artykułów, ale ich ilość sprawia, że tych dobrych i bardzo dobrych jest wystarczająco dużo by uznać dzieło za niosące ważny i znaczny wkład w rozwój psychologii.

3. RECENZJA I OCENA AKTYWNOŚCI NAUKOWEJ

o którym mówi art. 219 ust. 1 pkt 3 *Ustawy z dn. 20 lipca 2018 r. Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce*

Z przedstawionego dorobku wynika, że po doktoracie dr Lucas B. Mazur jest autorem lub współautorem 6 rozdziałów w monografiach zbiorowych oraz 15 artykułów w czasopismach zagranicznych i polskich (ale napisanych po angielsku).

Warto podkreślić, że artykuły przedstawione przez habilitanta jako dorobek dodatkowy również w większości oceniam jako mające ważny wkład. Moją uwagę zwrócił zwłaszcza artykuł Mazur & Neset (2018). *Democratic revolutions*, opisujący psychologiczne aspekty procesu przemian demokratycznych i ich trwania. Habilitant podkreśla w nim rolę nie tylko politycznego hardware'u (instytucji demokratycznych), ale i rzadziej badanego społeczno-psychologicznego software'u (niezbędnego do wspierania i konsolidowania demokracji). W czasie obserwowanego współcześnie w wielu krajach swoistego "podmywania" fundamentów demokracji artykuł ten nabiera szczególnego znaczenia i jest kolejnym artykułem w dorobku habilitanta, który ma implikacje praktyczne.

Habilitant wykazuje się też dużą aktywnością recenzencką - zrecenzował artykuły dla 12 różnych anglojęzycznych czasopism oraz propozycje książek dla *Cambridge Handbooks of Psychology*. Jest też redaktorem naczelnym *Orbis Idearum, European Journal of the History of Ideas*, wydawanego przez Centrum Badań Historii Idei Uniwersytetu Jagiellońskiego oraz redaktorem anglojęzycznym w *Polskiej Myśl Pedagogicznej*.

Wykazał się też ważną działalnością organizacyjną - wraz z Uniwersytetem Jagiellońskim współorganizował dwie międzynarodowe konferencje.

Od czasu uzyskania doktoratu wygłosił 9 prezentacji na konferencjach i podczas różnorodnych wydarzeń, w tym opowiadał w Centrum Kultury Żydowskiej w Oświęcimiu o swoich badaniach nad polityczną geografą. Można tę aktywność uznać za przykłady działalności popularyzującej wiedzę i swoje osiągnięcia, choć zwraca uwagę brak wykazanych artykułów popularno-naukowych.

Habilitant zajmuje się też dydaktyką w czterech ośrodkach akademickich (2 polskich i 2 zagranicznych), zarówno po polsku jak i po angielsku. W 2021 roku otrzymał nawet nagrodę nauczyciela Uniwersytetu Jagiellońskiego.

Konkludując można uznać, że dr Lucas B. Mazur wykazuje się istotną aktywnością naukową zarówno na forum krajowym, jak i międzynarodowym.

4. KONKLUZJA KOŃCOWA

Na podstawie przeprowadzonej powyżej analizy stwierdzam, że dorobek dr Lucasa B. Mazura, uzyskany po otrzymaniu stopnia naukowego doktora, **spełnia kryteria** określone w art. 219 *Ustawy z dn. 20 lipca 2018 r. Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce*. Przedstawiony cykl artykułów **stanowi znaczny wkład w rozwój psychologii**, a dr Lucas B. Mazur **wykazuje się istotną aktywnością naukową**. Tym samym wnioskuję o dopuszczenie dr Lucasa B. Mazura do dalszych kroków postępowania habilitacyjnego.

dr hab. Katarzyna Hamer-den Heyer, prof. IP PAN
Instytut Psychologii PAN